

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

CJMZD21C0T02

DIDAKTICKÝ TEST

Počet úloh: 32

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Tento dokument obsahuje zdůvodnění správných řešení jednotlivých úloh didaktického testu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–5

Zprvu prorežimní spisovatel, nějaký čas i člen KSČ, nakonec nepřítel režimu – tím vším byl *****. Tento rodák z Brna vstoupil do literatury jako básník, proslulým se však stal až díky svým prózám. Dnes patří k nejpřekládanějším autorům na světě. Z doby před emigrací pochází jeho povídkový soubor *Směšné lásky* nebo román ●●●●, jedna z nejzásadnějších próz o absurditě života v totalitním státě. Tento příběh, odehrávající se v komunistickém Československu, začíná nevinným studentským vtípkem, který vede k vyloučení ze studia. Když se Ludvík, jeden z vypravěčů tohoto románu, chce později pomstít původci svých nesnází, snaha o odplatu vyzní naprázdno.

Za kritiku režimu si nadějný prozaik vysloužil zákaz publikování. Krátce před sedmým výročím srpnové invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa proto vycestoval do Francie a natrvalo se tam usadil. Rodnou zemi mohl navštívit až po sametové revoluci. Do své vlasti pak zavítal ještě několikrát, vždy ovšem v pozici cizince s francouzským pasem (československého státního občanství ho totiž v roce 1979 zbavil komunistický režim). Českým občanem se spisovatel stal až 28. listopadu 2019, listinu o nabytí českého občanství mu při civilním obřadě v jeho pařížském bytě předal velvyslanec ČR ve Francii.

Během života ve Francii uznávaný autor učil na vysokých školách a také se věnoval psaní. Postupně začal psát francouzsky, posledním románem, který napsal česky, je *Nesmrtelnost*. Jeho francouzské romány ovšem dlouhá léta v češtině vůbec nevycházely, kvůli špatným zkušenostem s neautorizovanými překlady k tomu totiž spisovatel nedal svolení. Zlom nastal až v roce 2020, kdy v českém překladu Anny Kareninové vyšel jeho nejnovější román *Slavnost bezvýznamnosti*. Podle odborníků se tímto dílem dvaadevadesátiletý spisovatel rozloučil se svou literární kariérou.

(www.irozhlas.cz; L. Soldán a kol., *Přehledné dějiny literatury III*, upraveno)

max. 2 body

1 Následující tvrzení se týkají spisovatele, jehož život a tvorba jsou tématem výchozího textu. Rozhodněte o každém z těchto tvrzení, zda je pravdivé (A), či nikoli (N).

(Při řešení úlohy vycházejte z informací obsažených ve výchozím textu.)

	A	N
1.1 Tento spisovatel dlouho odmítal povolit překlad svého románu <i>Nesmrtelnost</i> do češtiny.	☐	☒
1.2 Jedním z francouzsky psaných děl tohoto spisovatele je i román, jehož český název zní <i>Slavnost bezvýznamnosti</i> .	☒	☐
1.3 Tento spisovatel začal žít ve Francii ještě předtím, než byl zbaven československého státního občanství.	☒	☐
1.4 Alespoň jedno dílo, které tento spisovatel napsal před svou emigrací do Francie, je vyprávěno více než jedním vypravěčem.	☒	☐

Zdůvodnění

Pravdivost/npravdivost posuzovaných tvrzení dokládají pasáže, které jsou ve výchozím textu vyznačeny příslušnou barvou.

2

2.1 Napište jméno a příjmení spisovatele, které mají být na prvním vynechaném místě (****) ve výchozím textu.

2.2 Napište jednoslabičný název díla, který má být na druhém vynechaném místě (●●●●) ve výchozím textu.

Obě odpovědi musí být zapsány bezchybně. Zápis jakékoli nesprávné (tedy i nepožadované) informace je považován za chybu.

Řešení

2.1 – Milan Kundera

2.2 – Žert

1 bod

3 Které z následujících tvrzení o dvou slovech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé?

- A) Slovo *patřit* je v textu užito ve významu *být ve vlastnictví někoho* a slovo *vést* je v textu užito ve významu *mít něco na starosti*.
- B) Slovo *patřit* je v textu užito ve významu *být součástí určité skupiny* a slovo *vést* je v textu užito ve významu *mít něco na starosti*.
- C) Slovo *patřit* je v textu užito ve významu *být ve vlastnictví někoho* a slovo *vést* je v textu užito ve významu *mít něco za následek*.
- D) Slovo *patřit* je v textu užito ve významu *být součástí určité skupiny* a slovo *vést* je v textu užito ve významu *mít něco za následek*.

Zdůvodnění

Sloveso *patřit* se vyskytuje ve spojení *patří k nejpřekládanějším autorům na světě*, tzn. zařazuje konkrétního autora do skupiny nejpřekládanějších autorů na světě. Sloveso *vést* se vyskytuje ve spojení *vtípek vede k vyloučení ze studia*, tzn. vtípek měl za následek vyloučení ze studia.

1 bod

4 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu závisejí na jednom a tomtéž podstatném jméně dva přívlastky?

- A) tento rodák z Brna vstoupil do literatury
- B) během života ve Francii uznávaný autor učil
- C) za kritiku režimu si nadějný prozaik vysloužil zákaz
- D) rodnou zemi mohl navštívit až po sametové revoluci

Zdůvodnění

V posuzovaném úseku *tento rodák z Brna vstoupil do literatury* se vyskytují dva přívlastky, oba závisejí na jednom a tomtéž podstatném jméně, a to *rodák*.

V ostatních posuzovaných úsecích závisejí přívlastky na různých podstatných jménech:

- *během života ve Francii uznávaný autor učil*: první přívlastek závisí na podstatném jméně *život*, druhý přívlastek závisí na podstatném jméně *autor*;
- *za kritiku režimu si nadějný prozaik vysloužil zákaz*: první přívlastek závisí na podstatném jméně *kritika*, druhý přívlastek závisí na podstatném jméně *prozaik*;

- *rodnou zemi mohl navštívit až po sametové revoluci*: první přívlastek závisí na podstatném jméně *země*, druhý přívlastek závisí na podstatném jméně *revoluce*.

1 bod

5 Které z následujících tvrzení o dvou zájmenech podtržených ve výchozím textu je pravdivé?

(Posuzovaná zájmena jsou v příslušném souvětí užitá správně.)

- A) Zájmeno *mu* zastupuje velvyslance, zájmeno *jeho* přivlastňuje byt spisovateli.
- B) Zájmeno *mu* zastupuje spisovatele, zájmeno *jeho* přivlastňuje byt spisovateli.**
- C) Zájmeno *mu* zastupuje spisovatele, zájmeno *jeho* přivlastňuje byt velvyslanci.
- D) Zájmeno *mu* zastupuje velvyslance, zájmeno *jeho* přivlastňuje byt velvyslanci.

Zdůvodnění

Zájmeno *mu* zastupuje spisovatele: velvyslanec předal listinu spisovateli. Zájmeno *jeho* přivlastňuje byt spisovateli: velvyslanec předal listinu spisovateli ve spisovatelově pařížském bytě. Pokud by byl byt přivlastňován velvyslanci, který je ve větě podmětem, muselo by být užito zvrtné přivlastňovací zájmeno *svůj* (*předal ve svém pařížském bytě*).

max. 2 body

6 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je v něm správně zapsána interpunkce (A), či nikoli (N).

	A	N
6.1 Na posledním červnovém zasedání, pan starosta hovořil o tom, že by měla být uzákoněna povinnost chodit k volbám.	☐	☒
6.2 Pro většinu voličů, kteří pravidelně volí, své zástupce do zastupitelstva města, by se novelou zákona vůbec nic nezměnilo.	☐	☒
6.3 Někteří lidé by sice chvíli přemýšleli nad tím, jak tuto povinnost obejít, nakonec by ale k volebním urnám přece jen zamířili.	☒	☐
6.4 Lze však předpokládat, že nedobrovolné voliče by výsledky voleb stejně nezajímaly, a tak by řada z nich odevzdala neplatné volební lístky.	☒	☐

Zdůvodnění

- 6.1 – V posuzovaném souvětí **není** správně zapsána interpunkce. Jde o souvětí skládající se ze dvou vět: 1. VH (*Na posledním červnovém zasedání pan starosta hovořil o tom*), 2. VV (*že by měla být uzákoněna povinnost chodit k volbám*). Čárka ve větě hlavní za slovem *zasedání* je nadbytečná, příslovečné určení *na zasedání* se od podmětu *pan (starosta)* čárkou neodděluje.
- 6.2 – V posuzovaném souvětí **není** správně zapsána interpunkce. Jde o souvětí skládající se ze dvou vět: věta hlavní je rozdělena do dvou částí (*Pro většinu voličů – by se novelou zákona vůbec nic nezměnilo*), mezi ně je vložena věta vedlejší (*kteří pravidelně volí své zástupce do zastupitelstva města*), která musí být z obou stran oddělena čárkami; čárka za slovem *volí* je nadbytečná.
- 6.3 – V posuzovaném souvětí **je** správně zapsána interpunkce. Jde o souvětí skládající se ze dvou vět hlavních a infinitivní konstrukce zastupující vedlejší větu: věta hlavní (*Někteří lidé by sice chvíli přemýšleli nad tím*), infinitivní konstrukce (*jak tuto povinnost obejít*), věta hlavní (*nakonec by ale k volebním urnám přece jen zamířili*). Infinitivní konstrukce je z obou stran správně oddělena čárkami.

- 6.4 – V posuzovaném souvětí **je** správně zapsána interpunkce. Jde o souvětí skládající se ze tří vět: 1. VH (*Lze však předpokládat*), 2. VV (*že nedobrovolné voliče by výsledky voleb stejně nezajímaly*), 3. VV (*a tak by řada z nich odevzdala neplatné volební lístky*). Spojovacím výrazem *a tak* se vyjadřuje důsledkový poměr mezi vedlejšími větami, tyto věty jsou tedy správně odděleny čárkou.

---

max. 4 body

7 Přiradte k jednotlivým charakteristikám (7.1–7.4) příslušná díla (A–F).

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou.)

- 7.1 Tato duchovní píseň se staroslověnskými jazykovými prvky je nejstarší známou českou literární a zároveň i hudební památkou. Ve středověku byla zpívána při slavnostních příležitostech. _____
- 7.2 Tento starofrancouzský epos, jedna z nejslavnějších literárních památek středověku, oslavuje statečnost rytíře z družiny Karla Velikého. Hrdina hájí čest svého krále a nakonec v boji padne. _____
- 7.3 Tato literární památka bývá považována za nejstarší dochované dílo světové literatury. Urucký král, který byl částečně bohem, částečně člověkem, prožívá při své pouti za nesmrtelností různá dobrodružství. _____
- 7.4 Tato česká satirická báseň zprostředkovává formou sporu pohled na sociální problematiku. Během hádky v hospodě jsou odhalovány neutěšené životní podmínky, které souvisí s postavením určitých společenských vrstev. _____

(Lexikon české literatury; B. Balajka, Přehledné dějiny literatury I, upraveno)

- A) Mastickář
- B) Podkoní a žák
- C) Píseň o Rolandovi
- D) Kristiánova legenda
- E) Epos o Gilgamešovi
- F) Hospodine, pomiluj ny

Řešení

7.1 – F)

7.2 – C)

7.3 – E)

7.4 – B)

Možnostem A) a D) neodpovídá žádná z uvedených charakteristik.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 8

Tak zásadní krizi, v níž se ocitla Česká republika, jsme nezažili několik posledních desetiletích. Restaurace i obchody jsou zavřené, chybí nám kulturní a sportovní vyžití, prezenční výuka je zrušena na všech typech škol. Rozšiřují se řady těch, kteří nemají prostředky na zabezpečení základních životních potřeb. Zdravotníci jsou na pokraji sil. Je přirozené, že jsme leckdy našťvaní a že už nechceme být nikým a v ničem omezováni. Důsledné dodržování všech opatření vyhlášená vládou je mnohdy skutečně vyčerpávající. Všem, kteří nám pomáhají zvládnout nelehkou situaci, i všem, kteří se chovají zodpovědně, patří velký dík.

(CZVV)

max. 2 body

8

8.1 Najděte ve výchozím textu podstatné jméno, které se zde vyskytuje v chybně užitém tvaru, a napište ho v takovém tvaru, v němž má být v textu užito.

8.2 Najděte ve výchozím textu přídavné jméno, které se zde vyskytuje v chybně užitém tvaru, a napište ho v takovém tvaru, v němž má být v textu užito.

Akceptovány budou pouze spisovné tvary slov.

Řešení

8.1 – [desetiletí](#)

8.2 – [vyhlášených](#)

3 body

9 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) tak, aby byla dodržena textová návaznost.

A) Na jeho držadle se ještě houpe cedulka z Rotterdamu. Konečně chvíle samoty. Je čas vytáhnout z peněženky ten přeložený lístek se sloupcem jmen.

B) Sedím sama v kupé rychlíku Praha – České Budějovice. Nad hlavou v prostoru pro zavazadla leží můj tmavomodrý kufr na kolečkách.

C) On, na rozdíl ode mě, má ve všem systém. Když jdeme nakupovat, má v ruce přesně takový lístek. Hází nákup do vozíku a přitom si škrta položky na seznamu. Na kalkulačce si dělá mezisoučet nákupu, aby ho u pokladny nic nepřekvapilo.

D) Vypadá trochu jako účtenka, jen v levém horním rohu je logo letecké společnosti. Když jsem si ta jména psala, vzpomněla jsem si na Frederika. Co by tomu řekl? Ta bohémka, se kterou se už čtyři roky trápí, si dělá seznam?

E) Úplně stejně to teď budu dělat já, říkám si a přejíždím pohledem svůj lístek s dvanácti jmény. Budu si je postupně odškrtaovat. Všechny ze seznamu chci vidět, mluvit s nimi, dívat se jim do očí. Ať už se mezi námi kdysi stalo cokoli.

(J. Hájíček, Rybí krev, upraveno)

- 9.1 _____
9.2 _____
9.3 _____
9.4 _____
9.5 _____

Řešení

- 9.1 – B)
9.2 – A)
9.3 – D)
9.4 – C)
9.5 – E)

B) Sedím sama v kupé rychlíku Praha – České Budějovice. Nad hlavou v prostoru pro zavazadla leží můj tmavomodrý kufr na kolečkách. **A)** Na jeho držadle se ještě houpe cedulka z Rotterdamu. Konečně chvíle samoty. Je čas vytáhnout z peněženky ten přeložený lístek se sloupcem jmen. **D)** Vypadá trochu jako účtenka, jen v levém horním rohu je logo letecké společnosti. Když jsem si ta jména psala, vzpomněla jsem si na Frederika. Co by tomu řekl? Ta bohémka, se kterou se už čtyři roky trápí, si dělá seznam? **C)** On, na rozdíl ode mě, má ve všem systém. Když jdeme nakupovat, má v ruce přesně takový lístek. Hází nákup do vozíku a přitom si škrtná položky na seznamu. Na kalkulačce si dělá mezisoučet nákupu, aby ho u pokladny nic nepřekvapilo. **E)** Úplně stejně to teď budu dělat já, říkám si a přejíždím pohledem svůj lístek s dvanácti jmény. Budu si je postupně odškrtnávat. Všechny ze seznamu chci vidět, mluvit s nimi, dívat se jim do očí. Ať už se mezi námi kdysi stalo cokoli.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 10

Hloučky nedočkavých lidí postávaly před kinem. Všichni se náramně těšili na film jednoho z nejznámějších českých tvůrců, dosavadní režisérovy snímky byly totiž skvělé. Když ale promítání skončilo a filmoví fanoušci opouštěli sál, padaly kritické poznámky. Musím přiznat, že i mě tento film velice zklamal.

(CZVV)

1 bod

10 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

- A) Ve výchozím textu je chyba v psaní předpon *s/z*.
 B) Ve výchozím textu je chyba v psaní skupin *mě/mně*.
 C) Ve výchozím textu je chyba v koncovce přídavného jména.
 D) Ve výchozím textu je chyba ve shodě přísudku s podmětem.

Zdůvodnění

Sloveso *skončit* obsahuje předponu *s-*, jde o ustálený případ. Všechna ostatní slova v textu jsou zapsána pravopisně správně.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 11–16

(1) Když poslouchám projevy některých politiků, mnohdy mě napadne: Co tím vlastně chtějí říct? Co je to třeba „oddelegovat“, „vydesignovat názor“ nebo „být negativně tolerován“? Bizarními novotvory či slovními obraty se to v politice jen hemží. Zkrátka to vypadá, jako by ryzí český jazyk byl pro politiky přespříliš fádní.

Většina politických neologismů se v běžné mluvě naštěstí neuchytí, existují však výjimky. Jednou z nich je slovo, které vzniklo z legendárního výroku Václava Havla, že *pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávistí*. Pojmenování „pravdoláskář“ se ujalo poměrně rychle, zpravidla se však užívá jako slovo hanlivé. Pejorativní nádech má také slovo „sluníčkář“. Někteří jazykovědci soudí, že tento výraz, označující člověka, který je otevřen myšlenkě multikulturní společnosti, částečně nahradil poněkud krkolomné slovo „pravdoláskář“. Tato hypotéza však není podložena žádným vědeckým výzkumem.

Pokud si nějaké slovo vzešlé z české politiky zaslouží ocenění, je to „tunelování“. Tímto českým výrazem, jenž se rozšířil i ve světě (viz anglické „tunneling“), se začaly v devadesátých letech minulého století označovat praktiky lidí, kteří převzali vedení prosperující firmy a poté ji odčerpáním veškerých finančních prostředků zcela zruinovali.

Kromě neologismů politici rádi používají také floskule ●●●●, jako třeba „uvidíme ve střednědobém horizontu“ nebo „situaci zatím stále mapujeme“. Slovník politiků bývá nabitý i frazémy: poslanci s oblibou odhalují kostlivce ve skříních svých názorových ***** nebo jim vyčítají, že zametají problémy pod koberec.

(2) Lexikálním a slovotvorným nedostatkům zdárně ***** chyby syntaktické. Řada politiků například hodlá „přihlížet na hlas lidu“ (správně je ale „přihlížet k hlasu lidu“) nebo slibuje „vyvarovat se chybám předchozí vlády“ (přitom správně je „vyvarovat se chyb předchozí vlády“). Specifické vyjadřování do světa politiky asi patří, doufejme ale, že v jiných prostředích se zmíněné nešvary neprosadí.

(Magazín DNES 41/2016; www.idnes.cz, upraveno)

max. 2 body

11 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N).

	A	N
11.1 Na rozdíl od většiny politických neologismů proniklo slovo „pravdoláskář“ i do běžné mluvy.	☒	☐
11.2 Slovo „oddelegovat“ je nejužívanějším novotvarem vyskytujícím se v projevech politiků.	☐	☒
11.3 Zatímco slovo „pravdoláskář“ je obvykle vnímáno jako hanlivé, slovo „sluníčkář“ je považováno za stylově neutrální.	☐	☒
11.4 České slovo „tunelování“, které se začalo používat v devadesátých letech minulého století, vzniklo z anglického výrazu „tunneling“.	☐	☒

Zdůvodnění

Pravdivost/nepravdivost posuzovaných tvrzení dokládají pasáže, které jsou ve výchozím textu vyznačeny příslušnou barvou.

- 12 Na každé ze dvou vynechaných míst, která jsou ve výchozím textu označena hvězdičkami (****), patří jedno slovo. Ve které z následujících možností jsou uvedena obě tato slova v pořadí odpovídajícím výchozímu textu?

Význam slov ve správném řešení musí odpovídat kontextu výchozího textu.

- A) konsenzů – imponují
- B) oponentů – imponují
- C) konsenzů – konkurují
- D) oponentů – konkurují

Zdůvodnění

Na první vynechané místo v textu patří slovo *oponentů* (tj. *odpůrců, protivníků v diskusi*), na druhé vynechané místo patří slovo *konkurují* (tj. *soutěží s nimi*).

Ostatní posuzované kombinace slov prokazatelně neodpovídají významu výchozího textu:

- Slovo *konsenzus* má význam *shodné mínění, svolení, shoda příslušníků jistého společenství*, v daném případě by užití tohoto slova bylo nelogické.
- Slovo *imponovat* má význam *vzbuzovat úctu, obdiv u někoho, působit silným, dobrým dojmem na někoho*, v daném případě by užití tohoto slova bylo nelogické.

- 13 Které z následujících tvrzení o souvětí podtrženém ve výchozím textu je pravdivé?

- A) Toto souvětí je napsáno pravopisně správně.
- B) V tomto souvětí je chybně zapsáno slovo *ryzí*, správný zápis je *ryzý*.
- C) V tomto souvětí je chybně zapsáno slovo *zkrátka*, správný zápis je *skrátka*.
- D) V tomto souvětí je chybně zapsáno slovo *přespříliš*, správný zápis je *přes příliš*.

Zdůvodnění

Souvětí je napsáno pravopisně správně:

- Slovo *ryzí* je měkké přídavné jméno, skloňuje se podle vzoru *jarní*.
- Slovo *zkrátka* je příslovečná spřežka a vzniklo spojením předložky *z* a zpodstatnělého přídavného jména.
- Slovo *přespříliš* je příslovečná spřežka, píše se tedy dohromady jako jedno slovo.

- 14 Která z následujících možností patří na vynechané místo označené ve výchozím textu tečkami (•••••)?

Správné řešení musí odpovídat kontextu výchozího textu.

- A) (např. „hledáme kompromis napříč politickým spektrem“)
- B) (tj. zcela konkrétní sdělení s přesnými údaji, nikoli bezobsažné fráze)
- C) (např. „dnes budeme diskutovat o snížení hranice trestní odpovědnosti“)
- D) (tj. bezobsažné fráze, které sice mohou dobře znít, ale nesdělují nic konkrétního)

Zdůvodnění

V posuzovaném úseku je nejprve uvedeno, že *kromě neologismů politici rádi používají také floskule*, poté jsou uvedeny příklady floskulí (*jako třeba „uvidíme ve střednědobém horizontu“ nebo „situaci zatím stále mapujeme“*). Na vynechané místo tedy nepatří konkrétní příklad nějaké fráze – možnosti A) a C), ale vysvětlení významu slova *floskule*. Z příkladů uvedených v textu je zřejmé, že floskule není zcela konkrétní sdělení s přesnými údaji, ale bezobsažná fráze.

1 bod

15 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z výchozího textu?

- A) Hypotéza, že výraz „sluníčkář“ byl částečně nahrazen slovem „pravdoláskař“, je vědecky nepodložená.
- B) Hypotéza, že výrazem „sluníčkář“ bylo částečně nahrazeno slovo „pravdoláskař“, je vědecky nepodložená.
- C) Hypotéza, že výraz „sluníčkář“ označuje člověka odmítajícího multikulturní společnost, je vědecky nepodložená.
- D) Hypotéza, že výrazem „sluníčkář“ se označuje člověk podporující multikulturní společnost, je vědecky nepodložená.

Zdůvodnění

V textu se píše: *Pejorativní nádech má také slovo „sluníčkář“. Někteří jazykovědci soudí, že tento výraz, označující člověka, který je otevřen myšlenkě multikulturní společnosti, částečně nahradil poněkud krkolomné slovo „pravdoláskař“. Tato hypotéza však není podložena žádným vědeckým výzkumem. Podle této vědecky nepodložené hypotézy bylo výrazem „sluníčkář“ částečně nahrazeno slovo „pravdoláskař“.*

1 bod

16 Syntaktická chyba, jejíž dva příklady jsou uvedeny v druhé části výchozího textu, se nazývá kontaminace. Ve které z následujících možností se vyskytuje právě tato syntaktická chyba?

- A) Při schůzi, na níž se řešilo rozdělování prémie, vyjádřil se tam i manažer.
- B) Na nový přístup si k rozdělování prémie zaměstnanci dosud zcela nezvykli.
- C) Na poradě se hovořilo jednak o rozdělování prémie, a to hlavně za přesčasy.
- D) Při nástupu do funkce se nový ředitel zajímal i systémem rozdělování prémie.

Zdůvodnění

Kontaminace je syntaktická chyba, která vzniká na základě nezáměrného smíšení vazeb dvou sloves. Z příkladů uvedených v textu lze vyvodit, že podstata kontaminace spočívá v nenáležité vazbě. Nenoremní vazba *zajímat se něčím* vznikla smíšením vazeb *zajímat se o něco* × *zabývat se něčím*, správně je *zajímat se o něco*.

V ostatních posuzovaných větných celcích se vyskytují jiné typy syntaktických chyb:

- V možnosti A) se vyskytuje anakolut, tedy vyšinutí z větné stavby. Druhá část věty hlavní syntakticky nenavazuje na první část této věty (*Při schůzi – vyjádřil se tam i manažer.*). Syntakticky správné souvětí musí končit jinak, např. *Při schůzi, na níž se řešilo rozdělování prémie, se vyjádřil i manažer.*
- V možnosti B) je chybný slovosled, syntakticky správná věta je např. *Na nový přístup k rozdělování prémie si zaměstnanci dosud zcela nezvykli.*

- V možnosti C) chybí druhá část dvojitého spojovacího výrazu *jednak – jednak*. Syntakticky správný větný celek je např. *Na poradě se hovořilo jednak o rozdělování prémie, a to hlavně za přesčasy, jednak o důsledném dodržování hygienických opatření.*
-

1 bod

17 Která z následujících vět je zapsána pravopisně správně?

- A) U rodičů jsem bydlel jen do 18 let.
- B) U rodičů jsem bydlel jen do 18. let.
- C) U rodičů jsem bydlel jen do 18ti let.
- D) U rodičů jsem bydlel jen do 18-ti let.

Zdůvodnění

V možnosti A) je užitá číslovka základní, která je zapsána číslicí. Číslovky základní se s tečkou nepíší (tečka se píše za číslovkami řadovými), psaní přípon za číslovky odporuje pravidlům českého pravopisu.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 18–24

TEXT 1

(1) **Zelené slunce** se po prudké stráni skutálí ke skupině žen, které ho naloží na loďku. Arnold se nahoře pokouší sekat trávu kosou mnohem vyšší než on sám. I když se opravdu snaží, trávu jen uhlazuje. Má PLÁČ na krajíčku, ale směje se. Slyší i smích žen pracujících na břehu. Jeho matka mu odtamtud zamává.

Kousek od Arnolda svižně seká přerostlou trávu jeho otec, málomluvný muž silnější postavy. Po chvíli prohodí k synovi: „Vezmi si hrábě.“ Arnold si tedy přinese HRÁBĚ od kluků, kteří pracují opodál: jsou mladší než on, všem je méně než devět let, přesto nejmenšímu z nich Arnold sahá sotva po ramena. Hrábě jsou ale těžké, a tak trávu začne shrabovat drobnýma ručičkami. Arnoldův otec, ve tváři už mírně potemnělý, mu úsečně řekne: „Nech toho! Běž balit trávu do balíků!“

(2) Arnold to zkouší, ale nejde mu to. Cítí, jak mu hrdlem stoupá pláč, a tak se znovu rozesměje, pak se stočí do **malého klubíčka** a začne se koulet. Arnold, jediný syn Everta a Aurory Nilsenových, se řítí jako utržené kolo ke srázu. Zprvu si toho nikdo nevšimne, pak ale nastane panika: ženy přestanou nakládat balíky trávy, křičí, Evert běží za synem, ale nestačí mu. Náhle se na ostrůvku rozhostí ticho. Arnold dopadne na široký KÁMEN, odrazí se od něj, přistane v nejtemnější části zálivu a pak před ZRAKY všech zmizí.

(3) Po letech Arnold vyprávěl, že právě toho červnového podvečera, kdy se proměnil v **živou kouli** valící se ze svahu, se rozhodl utéct z domova. A zatímco pod hladinou spřádá další plány, ucítí na rameni otcův silný stisk. Vzápětí ho otec vytáhne na loďku. Evert Nilsen je zmatený: ulevilo se mu a zároveň zuří, je šťastný, a přece mu je těžko. Nemůže se zbavit myšlenky: mám jen polovinu syna.

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

TEXT 2

Elativ má tvar druhého stupně přídavných jmen, na rozdíl od komparativu však nevyjadřuje stupňování, nemá tedy význam srovnávací. *Vrátil se do práce po delší nemoci.* (elativ) × *Jana má vlasy do pasu, Eva je má ale ještě delší.* (komparativ)

Superlativ je tvar třetího stupně přídavných jmen.

(CZVV)

max. 2 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), či nikoli (N).

	A	N
18.1 Poté, co své dítě vytáhl z vody, měl Evert Nilsen rozporuplné pocity.	☒	☐
18.2 Ačkoli je Arnoldovi více než devět let, jeho tělesná výška odpovídá výšce osmiletého chlapce.	☐	☒
18.3 Navzdory otcovým instrukcím Arnold záměrně vykonával činnosti nepřiměřené svým schopnostem.	☐	☒
18.4 V době, kdy Arnold používal kosu, se na břehu nacházela skupina žen, mezi nimiž byla také Aurora Nilsenová.	☒	☐

Zdůvodnění

Pravdivost/nepravdivost posuzovaných tvrzení dokládají pasáže, které jsou v TEXTU 1 vyznačeny příslušnou barvou.

19 Vypište z první části TEXTU 1:**19.1 elativ;****19.2 superlativ.**

Slova zapište bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užita v textu.

Řešení a zdůvodnění

19.1 – silnější (ve slovním spojení *muž silnější postavy* nemá slovo *silnější* význam srovnávací, jde tedy o elativ)

19.2 – nejmenšímu (třetí stupeň přídavného jména *malý*)

1 bod**20 Které z následujících tvrzení odpovídá TEXTU 1?**

- A) Do hlavní časové roviny, která se odehrává někdy v červnu, je včleněna odbočka do budoucnosti.
- B) Do hlavní časové roviny, která se odehrává někdy v červnu, je včleněna krátká retrospektivní pasáž.
- C) Do hlavní časové roviny, která není nijak specifikována, je včleněna odbočka do budoucnosti odehrávající se někdy v červnu.
- D) Do hlavní časové roviny, která není nijak specifikována, je včleněna krátká retrospektivní pasáž odehrávající se někdy v červnu.

Zdůvodnění

Hlavní dějová linie TEXTU 1 se odehrává na jakémsi blíže neurčeném ostrůvku během senoseče, při níž dojde k dramatické události: Arnold, hlavní postava, se rozhodne koulet se ze svahu a spadne ze srázu do vody. O tom, že se tato událost odehrála někdy v červnu, svědčí úvodní pasáž třetí části textu: *Po letech Arnold vyprávěl, že právě toho červnového podvečera, kdy se proměnil v živou kouli valící se ze svahu, se rozhodl utéct z domova. V tomto úseku je zároveň krátká odbočka do budoucnosti (po letech Arnold vyprávěl), nikoli retrospektivní pasáž (tj. pohled zpět do minulosti). Tato odbočka není nijak blíže specifikována.*

1 bod**21 V TEXTU 1 je metaforicky pojmenován balík trávy. Čím je tato metafora vyjádřena?**

(Posuzovaná slovní spojení jsou v TEXTU 1 vyznačena tučně.)

- A) slovním spojením *živá koule*
- B) slovním spojením *zelené slunce*
- C) jak slovním spojením *malé klubíčko*, tak slovním spojením *živá koule*
- D) jak slovním spojením *zelené slunce*, tak slovním spojením *malé klubíčko*

Zdůvodnění

Metafora je pojmenování, které je založeno na přenesení významu na základě podobnosti mezi označovanými skutečnostmi. V úvodu TEXTU 1 se píše: *Zelené slunce se po prudké stráni skutálí ke skupině žen, které ho naloží na loďku.* To, že slovní spojení *zelené slunce* je metaforou *balíků trávy*, potvrzuje pasáž z druhé části textu: *ženy přestanou nakládat balíky trávy.* Podobnost mezi balíkem trávy a zeleným sluncem spočívá jednak v barvě (tráva je zelená), jednak ve tvaru (jak kutálejší se balík trávy, tak slunce mají kulatý tvar).

Další posuzovaná slovní spojení se prokazatelně vztahují k Arnoldovi, nikoli k balíku trávy (Arnold se *stočí do malého klubička a začne se koulet*; Arnold se *proměnil v živou kouli valící se ze svahu*).

1 bod

22 Které z následujících podstatných jmen zapsaných v TEXTU 1 velkými písmeny není v textu užito ve 4. pádě?

- A) pláč
- B) hrábě
- C) kámen
- D) zraky

Zdůvodnění

Podstatné jméno *zraky*, které se nachází v úseku *pak před zraky všech zmizí*, je v textu užito v 7. pádě čísla množného.

Ostatní posuzovaná podstatná jména jsou v textu užita ve 4. pádě:

- podstatné jméno *pláč* (*má pláč na krajíčku*) je užito ve 4. pádě čísla jednotného;
- podstatné jméno *kámen* (*dopadne na široký kámen*) je užito ve 4. pádě čísla jednotného;
- podstatné jméno *hrábě* (*Arnold si tedy přinese hrábě*) je užito ve 4. pádě čísla množného.

1 bod

23 Která z následujících možností nejlépe vystihuje TEXT 1?

- A) Text nemá estetickou funkci, dominantním slohovým postupem je postup vyprávěcí.
- B) Text nemá estetickou funkci, vyprávěcí slohový postup se uplatňuje pouze ve třetí části textu.
- C) Dominantní funkcí textu je funkce estetická, dominantním slohovým postupem je postup vyprávěcí.
- D) Dominantní funkcí textu je funkce estetická, vyprávěcí slohový postup se uplatňuje pouze ve třetí části textu.

Zdůvodnění

Základní funkcí TEXTU 1 (jde o výňatek z románu Larse S. Christensena *Poloviční bratr*) je funkce estetická, jejím cílem je vytvořit jazykový projev s estetickým účinkem na čtenáře. Text se nevztahuje k reálnému světu, ale vytváří fikční svět, jsou zde užity rozmanité jazykové prostředky, např. metafory a další obrazná pojmenování (*zelené slunce se po prudké stráni skutálí; cítí, jak mu hrdlem stoupá pláč; kdy se proměnil v živou kouli valící se ze svahu*). Tyto znaky jsou typické pro umělecký styl.

Slohový postup je způsob uspořádání tematických a jazykových složek textové výstavby. Dominantním slohovým postupem je v případě celého TEXTU 1 vyprávěcí postup: vypráví se zde o jedné dramatické příhodě ze senoseče, dodržuje se přitom určitý časový sled událostí. Text jako celek je dynamický, vyskytují se zde dějová slovesa (např. *skutálí se, uhazuje, seká, začne shrabovat, stoupá, koulet, řítí se, dopadne*), pásmo postav je od pásma vyprávěče odděleno přímou řečí (*Po chvíli prohodí k synovi: „Vezmi si hrábě.“*).

24 Ve kterém z následujících úseků podtržených v TEXTU 1 se vyskytuje zároveň přísudek, podmět vyjádřený, předmět a příslovečné určení?

(Hledané větné členy mohou být v úseku uvedeny v libovolném pořadí.)

- A) zprvu si toho nikdo nevšimne
- B) ucítí na rameni otcův silný stisk
- C) náhle se na ostrůvku rozhostí ticho
- D) slyší i smích žen pracujících na břehu

Zdůvodnění

- V úseku uvedeném v možnosti A) se vyskytují tyto větné členy: příslovečné určení času (*zprvu*), předmět (*toho*), podmět (*nikdo*) a přísudek (*nevšimne si*).
- V úseku uvedeném v možnosti B) se vyskytují tyto větné členy: přísudek (*ucítí*), příslovečné určení místa (*na rameni*), postupně rozvíjející přívlastek (*otcův silný*) a předmět (*stisk*). Nevyskytuje se zde podmět vyjádřený.
- V úseku uvedeném v možnosti C) se vyskytují tyto větné členy: příslovečné určení času (*náhle*), příslovečné určení místa (*na ostrůvku*), přísudek (*rozhostí se*) a podmět (*ticho*). Nevyskytuje se zde předmět.
- V úseku uvedeném v možnosti D) se vyskytují tyto větné členy: přísudek (*slyší*), předmět (*smích*), přívlastek neshodný (*žen*), přívlastek shodný (*pracujících*) a příslovečné určení místa (*na břehu*). Nevyskytuje se zde podmět vyjádřený.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–28

- (1) Jaký je člověk bloud, když je mu šestnáct let.
Až jeden krásný den – pryč s pivem, limonádou
a lustry v kavárnách, jež září jako květ,
a jde se pod lipami bloudit promenádou.

Za letních večerů tě zmámí vůně lip,
vzduch mnohdy způsobí, že přivřeš náhle víčka.
Co zvuků ve vzduchu – však město voní líp,
má vůni drahých vín a piva, jež tě zhýčká.

- (2) A srdce robinzonáduje v románech,
když v svitu lucerny, jež ozařuje chodce,
jde slečna, stydlivě – a zatajujíc dech
pod stínem epolety na límečku otce.

A ježto se jí zdáš být hodně naivní,
jdouc, cupe střevíčky a odvrací se přísně,
chtěl by ses dovědět vše, co se tají v ní.
A tu hned umlkají na vašich rtech písně.

Jste zamilováni až do srpna. Těch hrůz!
Jste zamilováni. Tvůj sonet je jí k smíchu.
Přátelé smějí se, že prý máš špatný vkus.
– Až jednou v dopise ti **vrazí** k srdci dýku.

V ten den se navracíš zas k lustrům jako květ,
zas rád si vychutnáš pivo a limonádu...
Jaký je člověk bloud, když je mu šestnáct let
a lípy zaplaví svou vůní promenádu.

Pozn. epoleta – součást uniformy s odznaky hodnosti

(Jean Arthur Rimbaud, Román, upraveno)

max. 2 body

25 Vypište z druhé části výchozího textu:

25.1 synonymum slova *ostýchavě*;

25.2 antonymum slova *rafinovaný*.

Řešení

25.1 – *stydlivě*

25.2 – *naivní*

1 bod

26 Které z následujících tvrzení odpovídá první části výchozího textu?

- A) Vyskytuje se zde jak motiv změny prostředí, tak motiv opojení.
B) Vyskytuje se zde motiv opojení, nikoli však motiv změny prostředí.
C) Vyskytuje se zde motiv změny prostředí, nikoli však motiv opojení.
D) Nevyskytuje se zde ani motiv opojení, ani motiv změny prostředí.

Zdůvodnění

První část výchozího textu tvoří dvě sloky: v první z nich se vyskytuje motiv změny prostředí (lyrický mluvčí opouští prostředí kaváren a jde *pod lipami bloudit promenádou*), v druhé z nich se vyskytuje motiv opojení (*Za letních večerů tě zmámí vůně lip / vzduch mnohdy způsobí, že přivřeš náhle víčka*).

1 bod

27 Které z následujících tvrzení nejlépe odpovídá výchozímu textu?

(Sloveso *vrazit* je ve výchozím textu vyznačeno tučně.)

- A) Z tvaru slovesa *vrazit* lze jednoznačně určit, že mladíkovi *vrazí k srdci dýku* dívka, neboť *vrazí* je pouze tvarem jednotného čísla.
- B) Z tvaru slovesa *vrazit* lze jednoznačně určit, že mladíkovi *vrazí k srdci dýku* přátelé, neboť *vrazí* je pouze tvarem množného čísla.
- C) Z tvaru slovesa *vrazit* nelze jednoznačně určit, kdo mladíkovi *vrazí k srdci dýku*, na základě interpretace básně je ale pravděpodobné, že touto osobou je dívka.
- D) Z tvaru slovesa *vrazit* nelze jednoznačně určit, kdo mladíkovi *vrazí k srdci dýku*, na základě interpretace básně je ale jisté, že těmi osobami nejsou přátelé ani dívka.

Zdůvodnění

Báseň je koncipována jako mikropříběh šestnáctiletého mladíka. Hoch opouští bezstarostný kavárenský styl života, na promenádě potkává jakousi slečnu, zamiluje se do ní a napíše jí sonet, kterému se však dívka vysměje. Mladíkovi se vysmívají i jeho přátelé, ti však kvůli jeho vkusu (možná proto, že dává přednost dívce před popíjením piva a posedáváním v kavárnách). Mladík dostane dopis, který ho zraní (*v dopise ti vrazí k srdci dýku*), a poté se navrácí k původnímu životnímu stylu. Sloveso *vrazit* má jak ve 3. osobě čísla jednotného, tak ve 3. osobě čísla množného tvar *vrazí*, nelze tedy s jistotou říct, zda mladíkovi *k srdci vrazí dýku* dívka, či přátelé. Na základě interpretace textu je ale pravděpodobné, že mladíka zranila či odmítla právě ona dívka.

1 bod

28 Které z následujících tvrzení týkajících se autora výchozího textu je pravdivé?

- A) Rimbaud patří mezi prokleté básníky, k nimž bývá řazen i Charles Baudelaire.
- B) Rimbaud je stejně jako Guillaume Apollinaire čelným představitelem prokletých básníků.
- C) Rimbaud patří k *lost generation* (ztracené generaci), k níž bývá řazen i Guillaume Apollinaire.
- D) Rimbaud je stejně jako Charles Baudelaire čelným představitelem *lost generation* (ztracené generace).

Zdůvodnění

Jean Arthur Rimbaud (1854–1891) bývá řazen mezi prokleté básníky, což je označení pro některé francouzské básníky včetně Charlese Baudelaira (1821–1867), kteří tvořili v 2. polovině 19. století a které spojuje provokativní tvorba a bohémský způsob života.

Ostatní posuzovaná tvrzení jsou prokazatelně nepravdivá:

- Guillaume Apollinaire (1880–1918) je považován za jednoho ze zakladatelů moderní francouzské poezie, je spojován s avantgardními směry, nikoli s prokletými básníky;
- pojem *lost generation* (ztracená generace) označuje skupinu amerických spisovatelů narozených kolem roku 1900, kteří zažili první světovou válku a tyto zkušenosti promítají i do své tvorby.

29 Přiradte k jednotlivým úryvkům z básní (29.1–29.3) rým (A–E), který se v daném úryvku vyskytuje.

(Každou definici z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou.)

29.1 Zčernalé sosny – pusté strážní věže,
ničivý žár tu všechno živé sežeh.
Dlouho, předlouho se s lesem laskal
žár ničivější než zaslepená láska. _____

29.2 První má kabát žlutý,
druhý má pohled krutý
a stále vyšinutý-
ma kouká očima. _____

29.3 Očima osleplýma září
zachytím nenávratný let –
na břehu řeky v tichém září
dát zlomkům času délku let. _____

(úryvky z básní H. Landové, J. Suchého a V. Brjusova)

- A) **Lámaný rým** – rým vzniklý rozdělením jednoho slova do dvou veršů.
- B) **Tirádový rým** – každý verš se rýmuje s veršem bezprostředně následujícím.
- C) **Přerývaný rým** – rýmují se sudé verše, zatímco liché verše zůstávají bez rýmu.
- D) **Useknutý rým** – slovo končící samohláskou se rýmuje se slovem končícím souhláskou.
- E) **Homonymní rým** – zvuková shoda zcela stejně znějících slov, která ovšem mají různý význam.

Řešení a zdůvodnění

29.1 – D)

Jedno z dvojice rýmujících se slov vždy končí samohláskou, druhé naopak souhláskou (*věže* – *sežeh*; *laskal* – *láska*).

29.2 – A)

Rým *krutý* – *vyšinutý* vznikl tak, že slovo *vyšinutýma* bylo rozděleno do dvou veršů.

29.3 – E)

Rýmující se slova znějí stejně, ale mají různý význam: *září* (záře, jas) – *září* (devátý měsíc v roce); *let* (pohyb ve vzduchu nebo rychlý pohyb) – *let* (označení pro více roků).

Definicím uvedeným v možnostech B) a C) neodpovídá žádný z uvedených úryvků.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 30–32

Poblíž historického centra Kroměříže se nachází Květná zahrada, krásný barokní park se zřejmými architektonickými italskými a francouzskými vlivy. Kromě rozlehlých travnatých ploch se sochami a fontánami se zahrada pyšní také **zkvostným pavilonem**, v němž je umístěno Foucaultovo kyvadlo.

Kyvadlo se jmenuje po svém tvůrci, francouzském fyzikovi Léonu Foucaultovi. Díky svému výjimečnému zařízení vědec dokázal, že se Země otáčí **kolem** své osy. V době experimentu byl sice tento fakt již všeobecně známý, Foucaultův **pokus uskutečněný v roce 1851** byl ale prvním viditelným důkazem této rotace, proto způsobil senzací nejen v odborných **kruzích**. Na **olověné** závaží kyvadla připevnil fyzik hrot, podlahu posypal pískem, a tak diváci mohli sledovat, jak kyvadlo zakresluje do písku pohyb naší planety.

Kroměřížské kyvadlo rozhodně stojí za zhlédnutí. Jde sice o menší kopii **kyvadla zavěšeného během Foucaultova experimentu v kopuli pařížského Panthéonu**, zároveň je to ale nejstarší ze všech modelů, které jsou umístěny na území České republiky. Zvědaví návštěvníci se mohou **zúčastnit** komentované prohlídky, během níž alespoň trochu poodhalí tajemství přírodních zákonů.

(www.kromeriz.eu, upraveno)

max. 4 body

30 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Slova zapište bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užitá v textu. Vlastní jména a podtržené slovo jsou zapsána správně. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

Zdůvodnění

- Přídavné jméno *skvostný* neobsahuje žádnou předponu, *s* je součástí kořene.
- Podstatné jméno *kruh* patří mezi jednoslabičná podstatná jména neživotná, která končí v 1. pádě čísla jednotného na *-h* a v 6. pádě čísla množného mají koncovku *-ích*.
- Přídavné jméno *olověný* je odvozeno od podstatného jména *olovo* příponou *-ěný*.
- Sloveso *zúčastnit se* je odvozeno od slovesa *účastnit se* předponou *z-*.

1 bod

31 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z výchozího textu?

- A) Je jisté, že až do roku 1851 vědci vůbec nic nevěděli o rotaci planety Země.
- B) V Česku se nachází pouze jediná kopie Foucaultova kyvadla, a to v Kroměříži.
- C) Foucaultův experiment se uskutečnil v 19. století, a to v pařížském Panthéonu.
- D) Není jisté, zda vzhled Květné zahrady ovlivnila italská a francouzská architektura.

Zdůvodnění

Pravdivost tvrzení uvedeného v možnosti C) dokládají pasáže, které jsou ve výchozím textu vyznačeny barevně.

32 Které z následujících tvrzení o dvou slovech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé?

- A) Pouze slovo *poblíž* je v textu předložkou.
- B) Pouze slovo *kolem* je v textu předložkou.
- C) Slovo *poblíž* je v textu předložkou, totéž platí i pro slovo *kolem*.
- D) Slovo *poblíž* není v textu předložkou, totéž platí i pro slovo *kolem*.

Zdůvodnění

Slovo *poblíž* je v textu předložkou pojící se s 2. pádem (*poblíž historického centra*), totéž platí i pro slovo *kolem* (*kolem své osy*).